

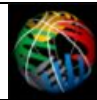
**ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
INTERNATIONAL BASKETBALL FEDERATION**

**ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΔΥΟ ΔΙΑΙΤΗΤΩΝ
ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
2010**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή	7
2. Η προετοιμασία πριν τον αγώνα	8
2.1 Η άφιξη στο χώρο συνάντησης.....	8
2.2 Η συνάντηση των διαιτητών.....	9
2.3 Η φυσική προετοιμασία	10
2.4 Τα καθήκοντα πριν τον αγώνα.....	11
3. Η έναρξη μιας περιόδου	15
3.1 Οι ενέργειες πριν την έναρξη της περιόδου.....	15
3.2 Το εναρκτήριο Jump - Ball.....	16
3.3 Οι κινήσεις των διαιτητών	17
4. Ο καθορισμός των θέσεων των διαιτητών και οι ευθύνες τους	18
4.1 Τεχνικές διαιτησίας	18
4.2 Ο διαχωρισμός των ευθυνών στον αγωνιστικό χώρο.....	19
4.3 Ο διαιτητής ουράς (trail official) ο καθορισμός των θέσεων και οι ευθύνες του.....	20
4.4 Ο διαιτητής ουράς - πρακτικές συμβουλές	25
4.5 Ο διαιτητής κεφαλής (lead official) ο καθορισμός των θέσεων και οι ευθύνες του	26
4.6 Ο διαιτητής κεφαλής - πρακτικές συμβουλές.....	31
4.7 Διαιτητής ουράς και κεφαλής - Περαιτέρω πρακτικές συμβουλές.....	34
4.8 Οι πιεστικές άμυνες (pressing defenses)	35
4.9 Η επαναφορά της μπάλας στο γήπεδο σε πιεστικές άμυνες	36
4.10 Οι άμυνες με παγίδες (trapping defenses)	37
5. Καταστάσεις σχετικές με την επαναφορά της μπάλας από τον εκτός ορίων χώρο 39	
5.1 Η ευθύνη των γραμμών	39
5.2 Οι επαναφορές της μπάλας στο γήπεδο	40
5.3 Το ρολοί των 24" δευτερολέπτων	47
5.4 Η επιστροφή της μπάλας στο πίσω γήπεδο.....	48
6. Καταστάσεις σχετικές με τις προσπάθειες για σουτ	49
6.1 Η πτήση της μπάλας.....	49
6.2 Παρέμβαση και παρεμβολή στην τροχιά της μπάλας.....	50
6.3 Οι προσπάθειες για καλάθια τριών πόντων	51
6.4 Το τέλος μιας περιόδου ή μιας παράτασης	54

7. Τα σήματα & οι διαδικασίες.....	55
7.1 Τα σήματα	55
7.2 Οι παραβάσεις.....	56
7.3 Σφάλματα	57
7.4 Αλλαγή θέσεων (switching) μετά από σφάλματα.....	58
7.5 Σφάλματα όταν η ομάδα έχει τον έλεγχο της μπάλας.....	58
7.6 Σφάλμα & πετυχημένη καλαθιά.....	60
7.7 Διπλό σφάλμα	62
7.8 Οι θέσει των διαιτητών μετά από σφάλμα	64
7.9 Ταυτόχρονο σφύριγμα διαιτητών	67
8. Καταστάσεις ελευθέρων βολών	69
8.1 Ο διαιτητής ουράς.....	69
8.2 Ο διαιτητής κεφαλής	70
8.3 Οι ελεύθερες βολές χωρίς παράταξη παικτών	71
9. Τάιμ Άουτς και αντικαταστάσεις.....	72
9.1 Η χορήγηση των τάιμ-άουτς.....	73
9.2 Τάιμ-άουτ μετά από επιτυχημένο καλάθι, τελευταία η μοναδική ελεύθερη βολή.....	74
9.3 Η διαχείριση των αντικαταστάσεων.....	75
10. Το τέλος του αγωνιστικού χρόνου	76
10.1 Ο έλεγχος του φύλλου αγώνος	76
11. Σχόλια ανασκόπησης.....	78
12. Συμπεράσματα	79

Εγχειρίδιο Διαιτητών

Μηχανική των δύο διαιτητών

Στο κείμενο του «Εγχειριδίου Διαιτητών», οποιαδήποτε αναφορά σε προπονητή, παίκτη, διαιτητή, κλπ, στο αρσενικό γένος, δεν έχει υποτιμητική πρόθεση και ισχύει προφανώς και για το θηλυκό γένος. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι αυτό γίνεται μόνο χάρη συντομίας.

1. Εισαγωγή

Το παρόν εγχειρίδιο έχει προετοιμασθεί, προκειμένου να εφοδιάσει τους διαιτητές με μια βαθιά γνώση της σύγχρονης μηχανικής και τεχνικής της διαιτησίας.

Όλοι οι διαιτητές υποχρεούνται ν' ακολουθούν αυτές τις θεμελιώδεις αρχές.

Η μηχανική της διαιτησίας είναι ένα σύστημα, σχεδιασμένο ως πρακτική μέθοδος για να διευκολύνει τους διαιτητές στην άσκηση των καθηκόντων τους στο γήπεδο. Έχει την πρόθεση να τους βοηθά να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή θέση, δίνοντας τους έτσι τη δυνατότητα να παίρνουν σωστές αποφάσεις, σχετικά με τις καταστρατηγήσεις των κανονισμών.

Η κοινή αίσθηση, αποτελεί ζωτική προϋπόθεση για μια καλή διαιτησία. Είναι απολύτως απαραίτητη η ξεκάθαρη και βαθιά κατανόηση, όχι μόνο των επίσημων κανονισμών της καλαθοσφαίρισης, αλλά και του πνεύματος του ίδιου του αγώνος. Ο διαιτητής, με το να τιμωρεί κάθε τεχνική καταστρατήγηση που συμβαίνει, το μόνο που θα πετύχει είναι να δημιουργήσει δυσαρέσκεια σε θεατές, παίκτες και προπονητές.

Αυτό το εγχειρίδιο έχει γραφτεί για να σταντάρει τη μηχανική και προετοιμάσει ένα διαιτητή για το μοντέρνο παιχνίδι.

Σκοπός μας είναι να προστεθεί ομοιομορφία και σταθερότητα στοιχεία τα οποία να προστεθούν στην ήδη πλούσια εμπειρία και στην ποικιλία των προσωπικοτήτων των διαιτητών.

Οι διαιτητές απαιτείται να ακολουθήσουν αυτές τις βασικές αρχές. Τα υπόλοιπα εξαρτώνται από τους ίδιους.

2. Η προετοιμασία πριν τον αγώνα

Διάγραμμα 1

Διάγραμμα 2

2.1 Η άφιξη στο χώρο συνάντησης

Είναι ουσιώδες, οι διαιτητές να κάνουν τις ετοιμασίες για το ταξίδι τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να φθάνουν στον προορισμό τους εγκαίρως. Αν επικρατούν κακές καιρικές συνθήκες, θα πρέπει να έχουν στη διάθεση τους περισσότερο χρόνο, προκειμένου ν' αποφύγουν να είναι στον αγώνα αργοπορημένοι. Συνιστάται με έμφαση, οι διαιτητές να φθάνουν στο χώρο διεξαγωγής του αγώνος τουλάχιστον μια (1) ώρα πριν από τον προγραμματισμένο χρόνο έναρξης και, με την άφιξη τους, να ειδοποιούν τη διοργανώτρια αρχή ή τον κομισάριο (αν είναι παρών).

Για κάθε αγώνα, οφείλουν να προετοιμάζονται σωστά, πράγμα που σημαίνει ότι οφείλουν να είναι στην όσο γίνεται καλύτερη φυσική και πνευματική κατάσταση. Όλα τα γεύματα τους θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί τουλάχιστον 4 ώρες πριν από την ώρα του αγώνος, χωρίς την κατανάλωση αλκοολούχων ποτών.

Η προσωπική εμφάνιση είναι πολύ σημαντική. Οι διαιτητές θα πρέπει να περηφανεύονται για το παρουσιαστικό τους και να ντύνονται κατάλληλα πριν από τον αγώνα. Είναι προσδοκώμενο, οι άνδρες διαιτητές να φορούν κουστούμι (ή σπορ μπλέιζερ) και γραβάτα, προσερχόμενοι στο τόπο του διεξαγωγής του αγώνος. Η στολή της διαιτησίας θα πρέπει να είναι σε καλή κατάσταση, καθαρή και κατάλληλα σιδερωμένη. Οι διαιτητές δεν θα πρέπει να φοράνε ρολόι, περικάρπιο ή οποιοδήποτε είδος κοσμήματος, στη διάρκεια του αγώνος.

Συνοψίζοντας, θέλουμε οι διαιτητές μας να είναι επαγγελματίες στην εμφάνιση τους, τόσο μέσα όσο κι έξω από το γήπεδο.

Διάγραμμα 3

Διάγραμμα 4

2.2 Η συνάντηση των διαιτητών

Οι δυο διαιτητές, αφού φθάσουν στο χώρο διεξαγωγής του αγώνος, οφείλουν να συναντώνται και να προετοιμάζονται για την επίπονη δουλειά που τους περιμένει. Αποτελούν ομάδα και οφείλουν να πράττουν οτιδήποτε, προκειμένου να ενισχύσουν την ενότητα αυτή.

Η συζήτηση πριν από τον αγώνα, είναι πολύ σημαντική.

Τα, προς συζήτηση, θέματα περιλαμβάνουν:

1. Τις ειδικές καταστάσεις: καταστάσεις αναπήδησης και διαδικασία, τεχνικά σφάλματα, ελεύθερες βολές, τηλεοπτικά time-out κλπ.
2. Τη συνεργασία και την ομαδική δουλειά τους, ειδικά σε περίπτωση διπλών σφουριγμάτων.
3. Τις προσπάθειες για καλαθιά τριών πόντων.
4. Την αίσθηση του αγώνος.
5. Την αρχή του πλεονεκτήματος και του μειονεκτήματος.
6. Τον καθορισμό των θέσεων και των ευθυνών σε συγκεκριμένους τρόπους παιχνιδιού.
7. Την κάλυψη του παιχνιδιού μακριά από τη μπάλα.
8. Τις άμυνες «double-teaming» και «pressing».
9. Το τέλος του αγωνιστικού χρόνου των περιόδων ή των παρατάσεων.
10. Την αντιμετώπιση προβλημάτων, τα οποία εγείρονται από τους συμμετέχοντες και τους θεατές.
11. Τις γενικές μεθόδους επικοινωνίας:
  - Μεταξύ των διαιτητών
  - Με τη γραμματεία και τον κομισάριο, εάν παρίσταται

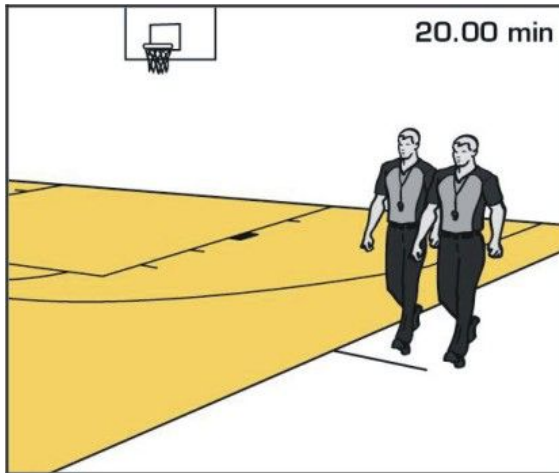
Διάγραμμα 5

2.3 Η φυσική προετοιμασία

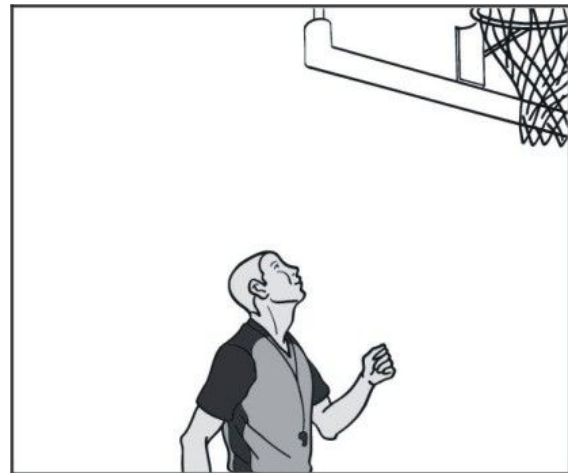
Αφού φορέσουν τη στολή τους, ο κάθε διαιτητής προετοιμάζεται για τον αγώνα με διαφορετικό τρόπο. Οφείλουν, ωστόσο, να θυμούνται ότι ο μοντέρνος αγώνας καλαθοσφαίρισης απαιτεί πρώτης τάξεως αθλητική επίδοση, όχι μόνο από τους παίκτες, αλλά και από τους διαιτητές.

Ανεξαρτήτως ηλικίας και εμπειρίας του διαιτητού, η φυσική, προ του αγώνος, προετοιμασία είναι απαραίτητη. Συνιστάται με έμφαση η διάταση (stretching) με διάφορες ασκήσεις, προκειμένου ν' αποφευχθεί ή, τουλάχιστον, να μειωθεί ο κίνδυνος τραυματισμού. Υπάρχουν επίσης ψυχολογικά οφέλη, τα οποία επιτρέπουν στο διαιτητή να αισθάνεται σε πνευματική εγρήγορση και σε καλή κατάσταση για το έργο που έχει μπροστά του.

Ο υψηλός βαθμός αυτοπαρακίνησης και ενθουσιασμού είναι απαραίτητος. Και αυτά μπορούν να προέλθουν μόνο από τον ίδιο το διαιτητή.

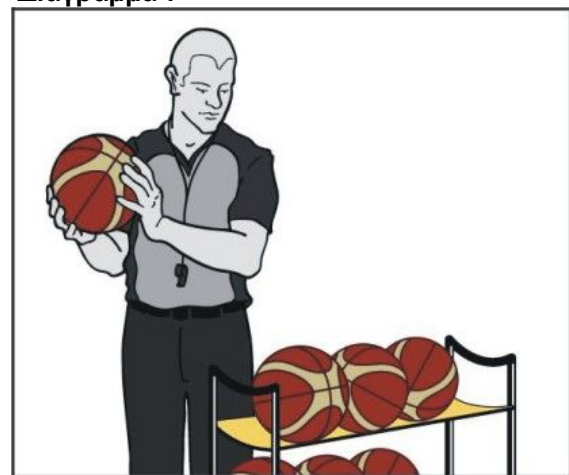
Διάγραμμα 6

Διάγραμμα 7

Διάγραμμα 8

Διάγραμμα 9

2.4 Τα καθήκοντα πριν τον αγώνα

Οι διαιτητές θα πρέπει να φθάνουν στον αγωνιστικό χώρο μαζί, **τουλάχιστον είκοσι (20) λεπτά** πριν από την έναρξη του αγώνος και όχι αργότερα από πέντε (5) λεπτά πριν την έναρξη του δευτέρου ημιχρόνου.

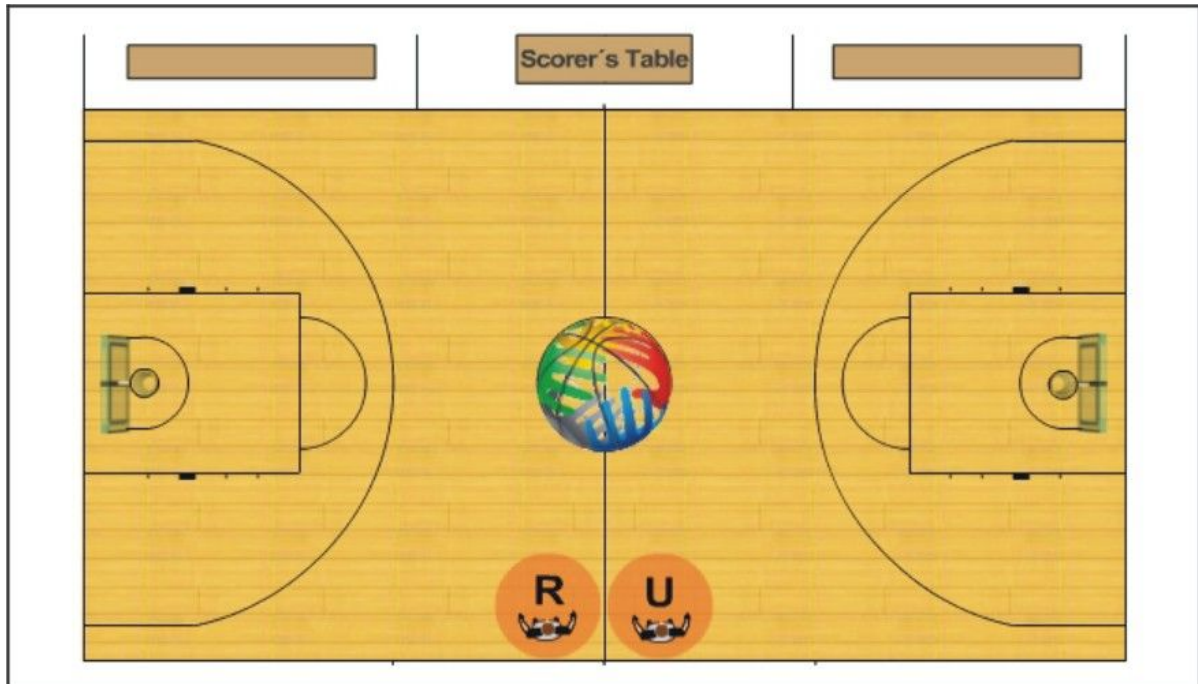
Αυτός είναι ο ελάχιστος χρόνος, ο οποίος είναι απαραίτητος για τη σωστή επιθεώρηση των εγκαταστάσεων του παιχνιδιού και την επίβλεψη της προθέρμανσης των ομάδων.

Ο πρώτος διαιτητής (referee), είναι υπεύθυνος για την έγκριση του αγωνιστικού χώρου, του χρονομέτρου του αγώνος και του τεχνικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του φύλλου αγώνος (επίσης και των αθλητικών δελτίων των παικτών, σε περίπτωση που δεν παρίσταται κομισάριος.)

Οφείλει επίσης να επιλέγει, μια χρησιμοποιημένη μπάλα, και να τη σημαδεύει καθαρά. Από τη στιγμή που η μπάλα του αγώνος έχει καθορισθεί, δε θα πρέπει να διατίθεται σε καμία από τις ομάδες για προπόνηση πριν από την έναρξη του αγώνος.

Η μπάλα του αγώνος θα πρέπει να είναι σε καλή κατάσταση και σύμφωνη με τους Κανονισμούς.

Διάγραμμα 10

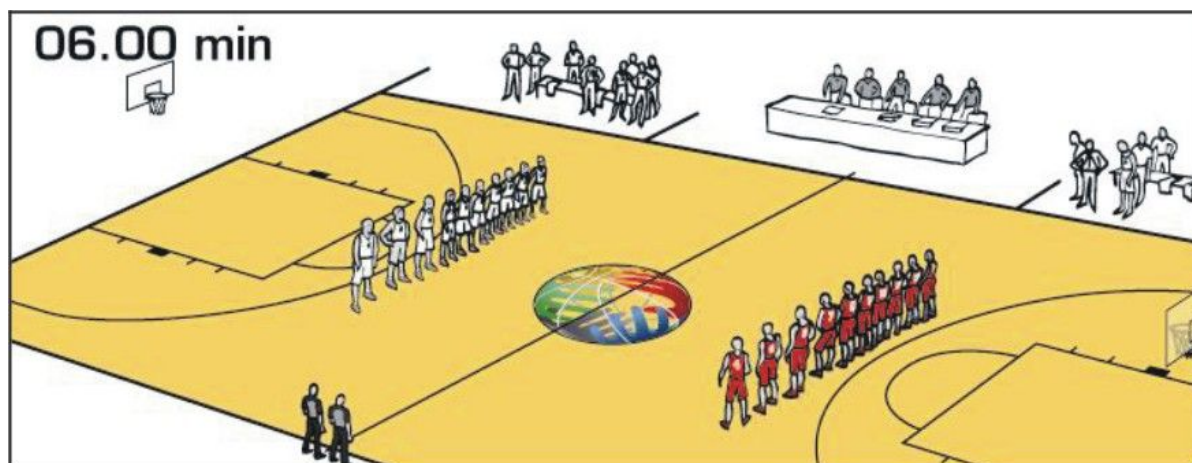

Διάγραμμα 11

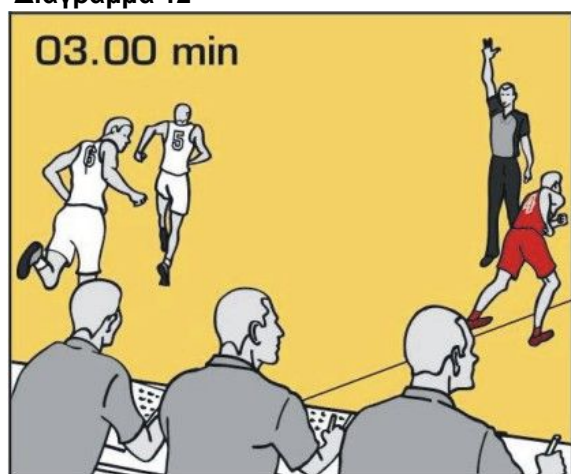
Οι διαιτητές οφείλουν να παίρνουν θέση απέναντι από το τραπέζι της γραμματείας και παρατηρούν προσεκτικά τις ομάδες στη διάρκεια της προθέρμανσης τους πριν το αγώνα και πριν το ημίχρονο για οποιαδήποτε πιθανή ενέργεια τους, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε βλάβη του εξοπλισμού του παιχνιδιού. Το άρπαγμα της στεφάνης από έναν παίκτη, με τρόπο ο οποίος είναι πιθανό να οδηγήσει σε ζημιά της στεφάνης ή του πίνακος, δε θα πρέπει να γίνεται ανεκτό.

Σε περίπτωση που οι διαιτητές παρατηρούν μια τέτοια αντιαθλητική συμπεριφορά, προειδοποιείται αμέσως ο προπονητής της υπαίτιας ομάδας. Αν υπάρξει επανάληψη, τότε σφυρίζεται τεχνικό φάουλ στον ίδιο τον εμπλεκόμενο.

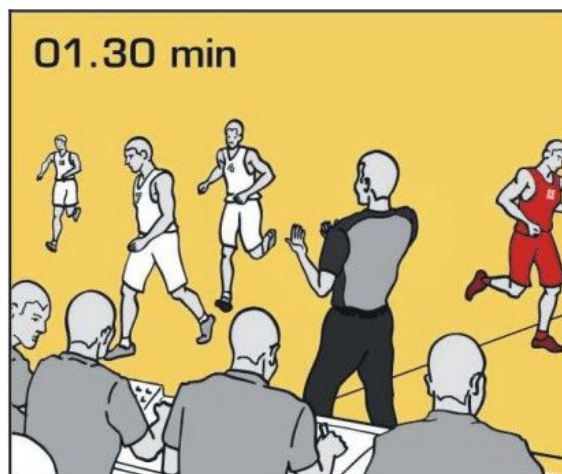
Οι διαιτητές οφείλουν επίσης να ελέγχουν ότι ο σημειωτής έχει ορθώς προετοιμάσει το επίσημο φύλλο αγώνος και να εξασφαλίζουν το ότι, **δέκα (10) λεπτά πριν την προγραμματισμένη ώρα έναρξης του αγώνα**, οι προπονητές επιβεβαίωσαν τα ονόματα και τους αριθμούς των παικτών και τα ονόματα τους, υπογράφοντας το φύλλο αγώνος και ότι δήλωσαν τους πέντε (5) παίκτες, που θα ξεκινήσουν τον αγώνα. Οι διαιτητές κατόπιν επιστρέφουν στις θέσεις τους, απέναντι από το τραπέζι της Γραμματείας.

Διάγραμμα 12

Διάγραμμα 13

Διάγραμμα 14

Η σημερινή πρακτική είναι, οι παίκτες, οι προπονητές και οι διαιτητές να παρουσιάζονται στους θεατές.

Όταν, πριν τον αγώνα, συμβαίνει μια τέτοια παρουσίαση, συνιστάται ν' αρχίζει έξι (6) λεπτά πριν από το χρόνο έναρξης του παιχνιδιού. Ο πρώτος διαιτητής (referee) σφυρίζει και εξασφαλίζει ότι όλοι οι παίκτες σταματούν την προθέρμανσή τους και επιστρέφουν αμέσως στους πάγκους τους.

Αμέσως μόλις οι παίκτες, οι προπονητές και οι διαιτητές παρουσιαστούν στους θεατές, ο πρώτος διαιτητής κάνει το σήμα, το οποίο υποδηλώνει ότι έχουν απομείνει τρία (3) λεπτά μέχρι την έναρξη του αγώνος. Οι παίκτες, μπορούν τώρα ν' αρχίσουν την τελική φάση της προθέρμανσης τους. (Διάγραμμα 13).

Δύο (2) λεπτά πριν την έναρξη του αγώνος οι διαιτητές παίρνουν θέση πλησίον στο τραπέζι της Γραμματείας.

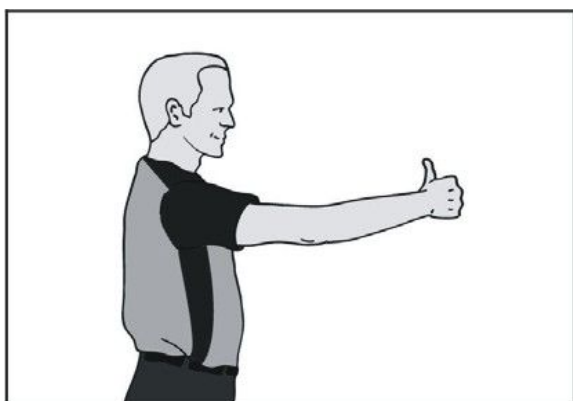
Ένα λεπτό και τριάντα δευτερόλεπτα (1.30'') πριν από το χρόνο έναρξης, ο πρώτος διαιτητής σφυρίζει και εξασφαλίζει ότι οι όλοι οι παίκτες έχουν σταματήσει την προθέρμανση και έχουν επιστρέψει αμέσως στους πάγκους τους. (Διάγραμμα 14).

Διάγραμμα 15**Διάγραμμα 16****Διάγραμμα 17**

Ο πρώτος διαιτητής οφείλει να επιβεβαιώνει ότι όλοι είναι έτοιμοι για την έναρξη του αγώνος και ότι οι παίκτες φορούν νόμιμο εξοπλισμό.

Ο διαιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει τον αρχηγό της κάθε ομάδας στον αγωνιστικό χώρο. Μια χειραψία είναι συνήθης πρακτική. Αυτό είναι χρήσιμο στο συνάδελφό του, προκειμένου να υποδειχθούν καθαρά οι δύο (2) αρχηγοί στον αγωνιστικό χώρο.

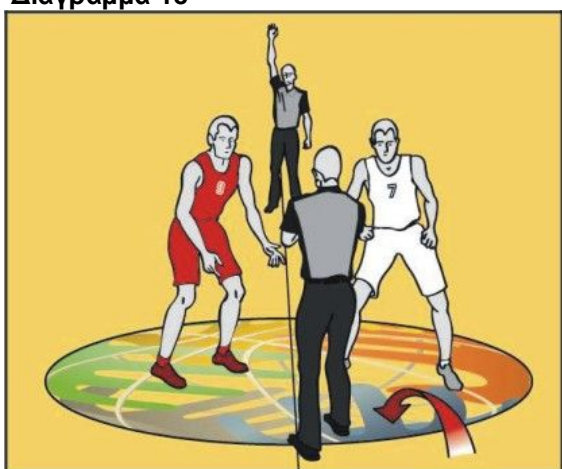
3. Η έναρξη μιας περιόδου

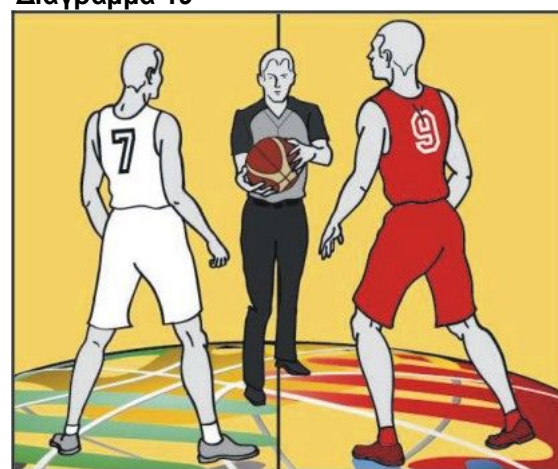
Διάγραμμα 18

Διάγραμμα 19

Διάγραμμα 20

Διάγραμμα 21

3.1 Οι ενέργειες πριν την έναρξη της περιόδου

Προτού εισέλθει στον κεντρικό κύκλο για να διευθύνει το Jump – Ball στην έναρξη της πρώτης περιόδου και προτού εγχειρίσει τη μπάλα στην επαναφορά για την έναρξη όλων των άλλων περιόδων, ο πρώτος διαιτητής οφείλει να ελέγχει ότι ο συνάδελφος του και, μέσω αυτού, όλα τα μέλη της γραμματείας, είναι έτοιμα. Αυτό θα πρέπει να γίνεται με το σήμα «ανασηκωμένος αντίχειρας» (Διάγραμμα 18).

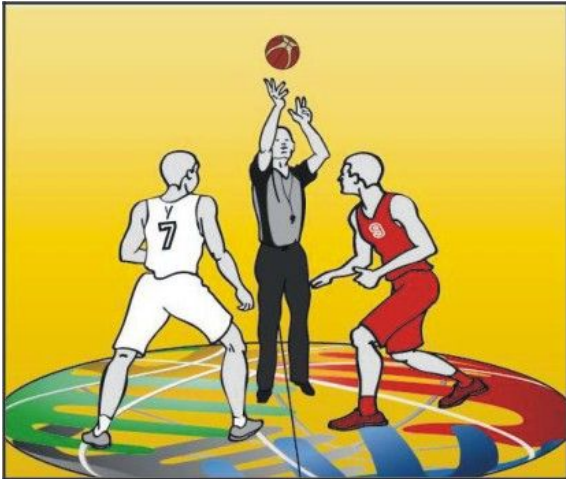
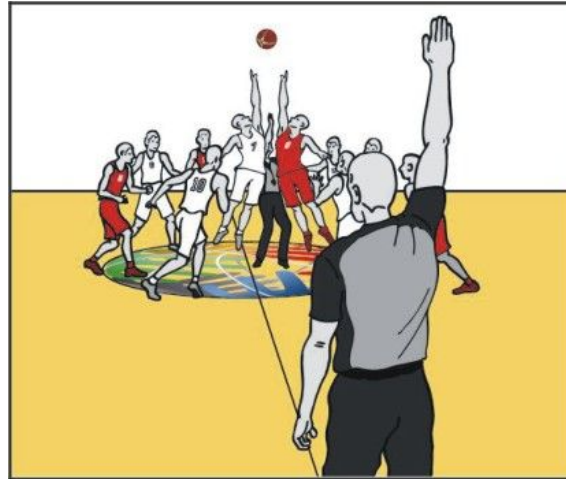
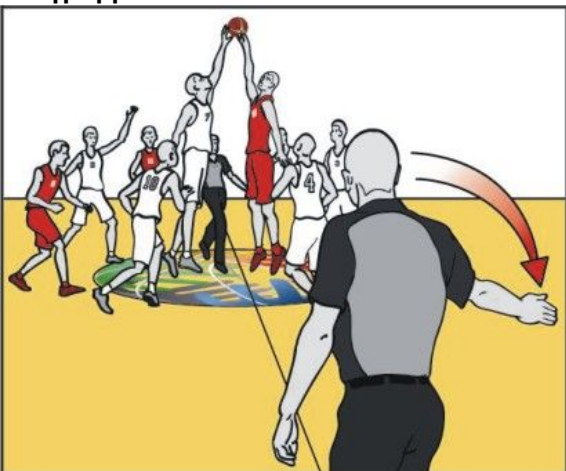
Ο πρώτος διαιτητής οφείλει να καθυστερεί τη διεξαγωγή του εναρκτήριου Jump – Ball ή τη διαχείριση της επαναφοράς, μέχρι να είναι απολύτως βέβαιος ότι τα πάντα είναι σε τάξη.

Στην έναρξη της πρώτης περιόδου, ο δεύτερος διαιτητής παίρνει θέση κοντά στην κεντρική γραμμή, στην πλάγια γραμμή που βρίσκεται κοντά στο τραπέζι της γραμματείας. Είναι ο ελεύθερος διαιτητής. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι εμπλεκόμενος στην ενεργή διαχείριση του Jump – Ball, αλλά είναι έτοιμος να κινηθεί μπροστά από το παιχνίδι, μόλις χτυπηθεί η μπάλα (Διάγραμμα 19).

Ο πρώτος διαιτητής στέκεται στην απέναντι πλευρά, βλέποντας το τραπέζι της γραμματείας, έτοιμος να εισέλθει στον κεντρικό για το εναρκτήριο Jump – Ball, για την αρχή της πρώτης περιόδου.

Για τη χορήγηση της επαναφοράς στην έναρξη όλων των άλλων περιόδων, ο πρώτος διαιτητής θα παίρνει θέση στην προέκταση της κεντρικής γραμμής απέναντι από το τραπέζι της Γραμματείας, στο πίσω γήπεδο του παίκτη που θα εκτελέσει την επαναφορά. Ο παίκτης που επαναφέρει, θα βρίσκεται ιππαστί στην προέκταση της κεντρικής γραμμής. Ο δεύτερος διαιτητής θα παίρνει θέση στην απέναντι πλάγια γραμμή, στο εμπρός γήπεδο της ομάδας που έχει την επαναφορά, ώστε να έχει box – in όλους τους παίκτες.

Για την κίνηση του πρώτου και δεύτερου διαιτητή που έπεται της επαναφοράς για την έναρξη όλων των άλλων περιόδων, βλέπε Άρθρο 5.2.

Διάγραμμα 22

Διάγραμμα 23

Διάγραμμα 24

Διάγραμμα 25

3.2 Το εναρκτήριο Jump - Ball

Ο πρώτος διαιτητής, πριν κάνει το πέταγμα της μπάλας, οφείλει να επιβεβαιώνει ότι και οι δυο παίκτες είναι έτοιμοι και έχουν τα πόδια τους μέσα στον μισό του κεντρικού κύκλου πλησιέστερα στο δικό τους καλάθι, με το ένα (1) πόδι κοντά στην κεντρική γραμμή.

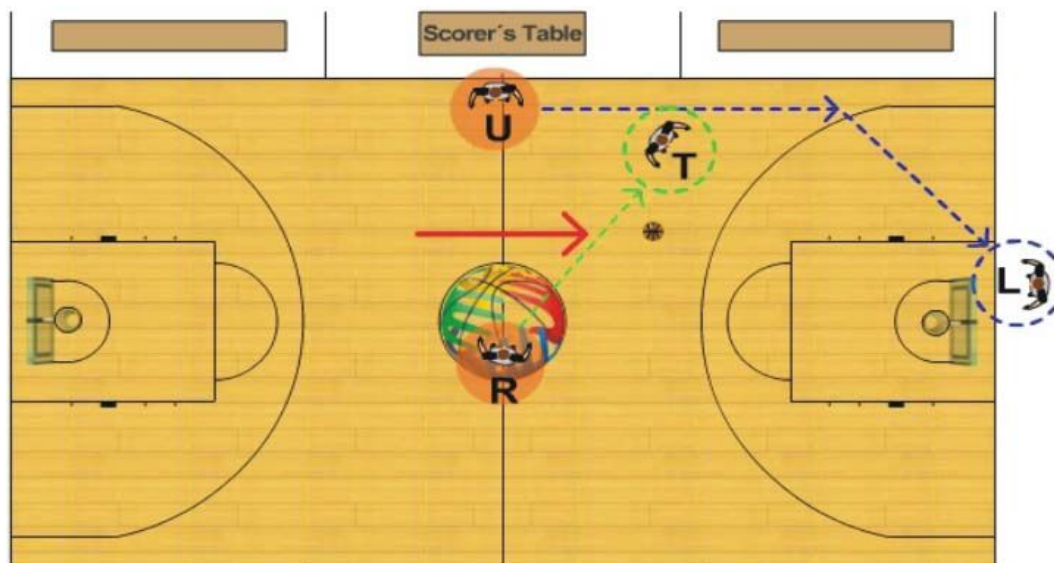
Η μπάλα θα πρέπει να πετιέται κατακορύφως προς τα πάνω μεταξύ δυο (2) αντιπάλων, ψηλότερα από το σημείο που μπορούν να φθάσουν πηδώντας (Διάγραμμα 22).

Ο πρώτος διαιτητής, έχοντας κάνει το πέταγμα της μπάλας, συνιστάται να παραμένει ακίνητος, περιμένοντας να δει την κατεύθυνση προς την οποία θα εξελιχθεί το παιχνίδι, μέχρι ν' απομακρυνθούν από τον κύκλο η μπάλα και οι παίκτες.

Δε θα πρέπει να προσπαθεί ν' απομακρυνθεί προς τα πίσω, ενώ αφήνει τη μπάλα, καθώς αυτό θα επηρεάσει την ακρίβεια του πετάγματος της μπάλας.

Ο δεύτερος διαιτητής θα πρέπει να επιβεβαιώνει ότι το χτύπημα της μπάλας ήταν νόμιμο, π.χ. ότι η μπάλα είχε φθάσει στο ψηλότερο σημείο της πριν χτυπηθεί και ότι οι κινήσεις των οκτώ (8) άλλων παικτών, οι οποίοι δεν πηδούν, είναι σύμφωνες με τους Κανονισμούς (Διάγραμμα 23 και 24).

Μόλις η μπάλα χτυπηθεί για πρώτη φορά, ο δεύτερος διαιτητής κάνει το σήμα έναρξης της χρονομέτρησης (time-in) και κινείται προς την κατεύθυνση του παιχνιδιού, μπροστά από τη μπάλα, με σκοπό να καταλάβει τη θέση του διαιτητού κεφαλής (Διάγραμμα 25).

Διάγραμμα 26

Διάγραμμα 27

3.3 Οι κινήσεις των διαιτητών

Όταν η μπάλα χτυπιέται προς τα δεξιά του ελεύθερου διαιτητού, αυτός κινείται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μπάλα και συνεχίζει μέχρι την τελική γραμμή, για να εδραιώσει τη θέση του διαιτητή κεφαλής (Διάγραμμα 26).

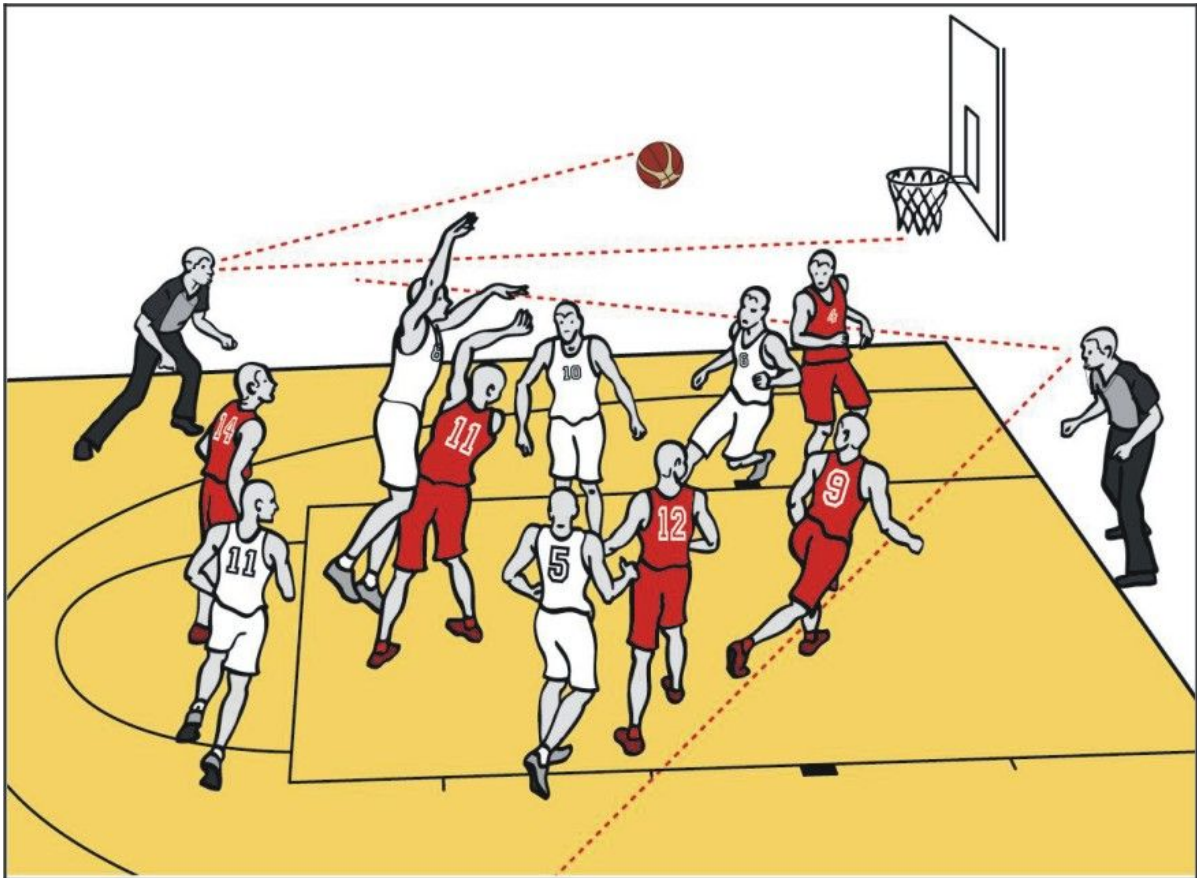
Ο πρώτος διαιτητής, έχοντας κάνει το τζάμπολ, παραμένει στη θέση του στον κύκλο, παρατηρώντας το παιχνίδι. Όταν το παιχνίδι απομακρυνθεί από την περιοχή του κέντρου του γηπέδου, παίρνει τη θέση του διαιτητού ουράς, κατά μήκος της πλάγιας γραμμής (Διάγραμμα 26).

Οποτεδήποτε υπάρξει αλλαγή του ελέγχου της μπάλας για μια ομάδα και νέα κατεύθυνση του παιχνιδιού, οι δυο (2) διαιτητές είναι υποχρεωμένοι να προσαρμοσθούν. Διατηρούν τις ευθύνες τους για τις ίδιες γραμμές ορίων, με το διαιτητή ουράς να μετατρέπεται σε νέο διαιτητή κεφαλής και το διαιτητή κεφαλής, σε νέο διαιτητή ουράς.

Όταν η μπάλα χτυπιέται προς τ' αριστερά του ελεύθερου διαιτητού, αυτός κινείται μπροστά από το παιχνίδι, στην ίδια κατεύθυνση με τη μπάλα και συνεχίζει μέχρι την τελική γραμμή, εδραιώνοντας τη θέση του ως διαιτητής κεφαλής (Διάγραμμα 27).

Ο πρώτος διαιτητής, ο οποίος έκανε το πέταγμα της μπάλας, οφείλει να κρατά τη θέση του στιγμιαία. Αυτό επιτρέπει στο διαιτητή, χωρίς να δυσχεραίνει τους παίκτες, να διασχίσει το γήπεδο προς το τραπέζι της γραμματείας για να καταλάβει τη θέση του διαιτητού ουράς, (Διάγραμμα 27).

4. Ο καθορισμός των θέσεων των διαιτητών και οι ευθύνες τους

Διάγραμμα 28

4.1 Τεχνικές διαιτησίας

Τα μάτια των διαιτητών θα πρέπει να κινούνται συνεχώς, επιδιώκοντας να καλύψουν ολόκληρο τον αγωνιστικό χώρο, γνωρίζοντας ανά πάσα στιγμή τη θέση των δέκα (10) παικτών.

Ανάλογα με τη θέση της μπάλας, ο ένας (1) διαιτητής θα πρέπει να βλέπει τις ενέργειες που συμβαίνουν μακριά της.

Το να γνωρίζει κάποιος τη θέση της μπάλας δε είναι το ίδιο με το να την παρακολουθεί.

Οποτεδήποτε οι διαιτητές σφυρίζουν ταυτόχρονα, αυτός που παίρνει την ευθύνη του σφυρίγματος είναι, φυσιολογικά, αυτός που βρίσκεται πιο κοντά στο παιχνίδι. Η οπτική επαφή μεταξύ σας θα βοηθήσει να αποφευχθούν δυο διαφορετικά σφυρίγματα. Οποτεδήποτε και οι δύο (2) διαιτητές σφυρίζουν ταυτόχρονα, δεν θα πρέπει να κάνουν οποιαδήποτε κίνηση, άμεσα. Ενημερωθείτε από το συνάδελφο σας, σε περίπτωση που εκείνος έχει πάρει μια άλλη απόφαση.

Δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου διαιτητού όταν πρόκειται ν' αποφασίσουν για σφάλματα ή παραβάσεις. Οι νεότεροι ή οι λιγότερο έμπειροι διαιτητές έχουν ακριβώς τις ίδιες εξουσίες στη λήψη αποφάσεων με βετεράνους συναδέλφους τους. Η συνεργασία και η ομαδικότητα είναι ζωτικής σημασίας. Οι διαιτητές θέτουν τους κανόνες με την αποδοχή των ευθυνών τους.

Διάγραμμα 29

4.2 Ο διαχωρισμός των ευθυνών στον αγωνιστικό χώρο

Η μοντέρνα διαιτησία απαιτεί οι δύο (2) διαιτητές να ενεργούν συνεργαζόμενοι μεταξύ τους, με τον ένα (1) διαιτητή ν' αναλαμβάνει την ευθύνη για την κάλυψη όσων συμβαίνουν πάνω στη μπάλα και τον άλλο, όσων συμβαίνουν μακριά απ' αυτή.

Προκειμένου να πετυχαίνουν την πρέπουσα κάλυψη, οι δύο (2) διαιτητές, οφείλουν να επιδιώκουν να παίρνουν την καλύτερη δυνατή θέση για να διαιτητεύσουν το παιχνίδι, χρησιμοποιώντας το σύστημα της μηχανικής, το οποίο περιλαμβάνεται στο παρόν εγχειρίδιο, **σαν ένας οδηγός.**

Για την απλούστευσή του, το κάθε μισό του γηπέδου διαχωρίστηκε σε ορθογώνια παραλληλόγραμμα, αριθμημένα από το 1 μέχρι το 6 (Διάγραμμα 29).

Στο πρώτο παράδειγμα, θα εστιάσουμε στη θέση του διαιτητού ουράς σε σχέση με τη μπάλα, επισημαίνοντας τις περιπτώσεις, στις οποίες έχει την πρωταρχική ευθύνη για την κάλυψη όσων συμβαίνουν πάνω στη μπάλα και μακριά της, παρέχοντας επίσης μια εισαγωγή σε συγκεκριμένη τεχνική διαιτησίας.

Αυτό θ' ακολουθηθεί από ανάλυση των θέσεων που παίρνει ο διαιτητής κεφαλής και των ευθυνών του.

Στο τελευταίο τμήμα θ' ανασκοπήσουμε το έργο των δύο (2) διαιτητών μαζί, την αντίστοιχη κάλυψη τους και τ' αντίστοιχα καθήκοντα τους.

4.3 Ο διαιτητής ουράς (trail official) ο καθορισμός των θέσεων και οι ευθύνες του

Ο διαιτητής ουράς θα είναι, υπό κανονικές συνθήκες, πίσω από το παιχνίδι. Οφείλει να παίρνει θέση ελαφρώς πίσω και προς τ' αριστερά της μπάλας, περίπου 3 με 5 μέτρα μακριά.

Στα Διαγράμματα 30 & 31, η μπάλα βρίσκεται στ' ορθογώνιο 1. Ο διαιτητής ουράς είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση του παιχνιδιού γύρω από τη μπάλα, ειδικά του παίκτη που ντριπλάρει, σουτάρει ή μεταβιβάζει τη μπάλα και του αμυνόμενου παίκτη/ών, που τον φρουρεί/ούν. Όταν η μπάλα είναι σε αυτή την περιοχή του γηπέδου, ο διαιτητής ουράς έχει πρωταρχική ευθύνη για την κάλυψη όσων συμβαίνουν πάνω στη μπάλα.

Στα Διαγράμματα 32 & 33, με τη μπάλα στ' ορθογώνιο 2, ο διαιτητής ουράς επίσης είναι υπεύθυνος για το παιχνίδι γύρω από τη μπάλα.

Στο Διάγραμμα 34, η μπάλα βρίσκεται στ' ορθογώνιο 3, δεξιά και μακριά από το διαιτητή. Και πάλι, έχει την πρωταρχική ευθύνη για την κάλυψη όσων συμβαίνουν πάνω στη μπάλα. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, για να καλύπτει τη σχετική δράση, οφείλει να βρίσκει την καλύτερη δυνατή θέση και επίσης παίρνει τις αποφάσεις για τις επαναφορές πλησίον της πλάγιας γραμμής, στα δεξιά του.

Στο Διάγραμμα 35, η μπάλα βρίσκεται στ' ορθογώνιο 3, κοντά στη γραμμή των τριών πόντων. Στη πλειοψηφία των περιπτώσεων, η μπάλα θα διεισδύσει στα ορθογώνια 4 ή 5, είτε με σουτ, είτε με πάσα είτε με ντριπλά. **Με σκοπό να προλαβαίνει την κίνηση, ο διαιτητής ουράς πρέπει να προλαβαίνει την κίνηση μπροστά και αριστερά του, προκειμένου να καλύψει το παιχνίδι μακριά από τη μπάλα.**

Μερικές φορές, για να καλύψει τις προσπάθειες για σουτ τριών πόντων, θα χρειασθεί βοήθεια από το διαιτητή κεφαλής, ειδικά όταν οι αμυνόμενοι παίκτες του φράσσουν τη γωνία οράσεως. Εάν μια προσπάθεια τριών πόντων επιχειρείται από παίκτη που βρίσκεται ιππαστί στην προέκταση της γραμμής των ελευθέρων βολών (τετράγωνο 3 και 4), ο διαιτητής ουράς θα έχει την ευθύνη για την προσπάθεια.

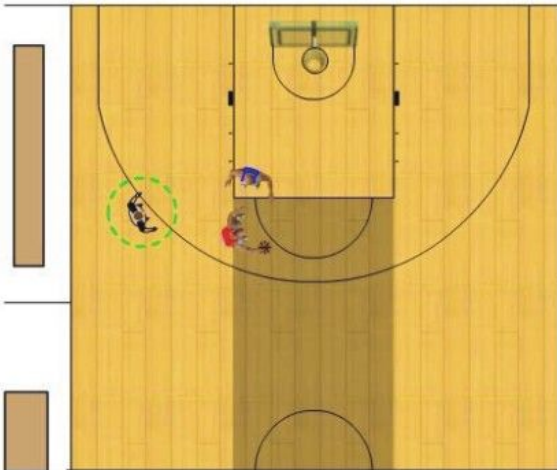
Ο διαιτητής ουράς δεν έχει πρωταρχική ευθύνη για την τελική γραμμή ή την πλάγια γραμμή στα δεξιά του, ωστόσο θα υπάρξουν περιπτώσεις, στις οποίες θα χρειασθεί να βοηθήσει το συνάδελφο του ν' αποφασίσει σχετικά, όταν η μπάλα βγει εκτός ορίων.

Διάγραμμα 30

Διάγραμμα 31

Διάγραμμα 32

Διάγραμμα 33

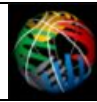

Διάγραμμα 34

Διάγραμμα 35

Θέση διαιτητού ουράς

Με τη μπάλα στ' ορθογώνιο 4, στη γωνία, πολύ μακριά στα δεξιά του (Διαγράμματα 36 & 37), ανάμεσα στην προέκταση της γραμμής των ελευθέρων βολών και της τελικής γραμμής, ο διαιτητής ουράς δεν έχει ευθύνη για τη μπάλα και το παιχνίδι γύρω της.

Το πρωταρχικό καθήκον του είναι να παρακολουθεί τις καταστάσεις μακριά από τη μπάλα.

Η κύρια ευθύνη του είναι η περιοχή του low post στην αδύνατη πλευρά weak side (στην πλευρά μακριά από τη μπάλα), δίνοντας μεγάλη προσοχή σε καταστάσεις πιθανών αντικανονικών σκρίνς (screenings).

Η σημαντικότερη αρχή, είναι ότι ο διαιτητής ουράς, πρέπει να διεισδύει προς την προέκταση της γραμμής των ελευθέρων βολών (περίπου) όταν η μπάλα διεισδύει προς το καλάθι ή προς την τελική γραμμή, είτε με πάσα, είτε με ντρίπλα, είτε με σουτ, προκειμένου να εντοπίσει το καλύτερο διάστημα (παράθυρο) μεταξύ των παικτών.

Στα Διαγράμματα 38 & 39, η μπάλα είναι στον περιοριστικό χώρο (ορθογώνιο 5). Είναι η περίπτωση που και οι δυο διαιτητές οφείλουν να κοιτάζουν στο παιχνίδι γύρω από τη μπάλα, ειδικά σε καταστάσεις που επιχειρείται σουτ.

Ο διαιτητής ουράς αναλαμβάνει την ευθύνη για την πτήση της μπάλας, παρακολουθώντας αν μπήκε ή όχι στο καλάθι, καθώς επίσης και την ευθύνη για τις παρεμβάσεις (goal tending) και τις παρεμβολές (basket interference) επιτιθέμενων και αμυνόμενων παικτών. Είναι επίσης καθήκον του να επαγρυπνεί για τις καταστάσεις των ριμπάουντ, προσέχοντας ειδικά τους περιφερειακούς παίκτες, οι οποίοι μπορεί να προσπαθήσουν να κερδίσουν τη μπάλα από μη ευνοϊκή θέση.

Στο Διάγραμμα 40, η μπάλα βρίσκεται στ' ορθογώνιο 6, στην περιοχή των δύο πόντων. Ο διαιτητής ουράς είναι πρωταρχικός υπεύθυνος για τη μπάλα, ωστόσο, όταν η μπάλα πάει προς το καλάθι, ειδικά κατά μήκος της τελικής γραμμής, ο διαιτητής κεφαλής θεωρείται υπεύθυνος για το παιχνίδι γύρω από τη μπάλα. Αυτός οφείλει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός για τις περιοχές του high και του low post.

Στο Διάγραμμα 41, η μπάλα εξακολουθεί να βρίσκεται στ' ορθογώνιο 6, στην περιοχή των τριών πόντων. Ο διαιτητής ουράς παρακολουθεί τη μπάλα και το παιχνίδι γύρω της, ειδικά όταν γίνεται σουτ.

Ο διαιτητής ουράς είναι, επίσης, υπεύθυνος για την κατεύθυνση του παιχνιδιού, κατά την επαναφορά της μπάλας στο γήπεδο από τον εκτός ορίων χώρο, όταν αυτή βγαίνει εκτός ορίων από τη γραμμή που βρίσκεται στ' αριστερά του.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό, οι δύο (2) διαιτητές να έχουν στενή συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια. Ειδικά στην περίπτωση που η μπάλα είναι στ' ορθογώνιο 6. Συνιστάται με έμφαση ότι, οποτεδήποτε η μπάλα πασάρεται σε μια νέα περιοχή, σύμφωνα με τα ορθογώνια, και υπάρχει αλλαγή ευθύνης στην κάλυψη όσων συμβαίνουν πάνω στη μπάλα, ο διαιτητής ουράς θα πρέπει να ρυθμίζει τη θέση του σε σχέση με αυτή του συναδέλφου του.

Διάγραμμα 36

Διάγραμμα 37

Διάγραμμα 38

Διάγραμμα 39

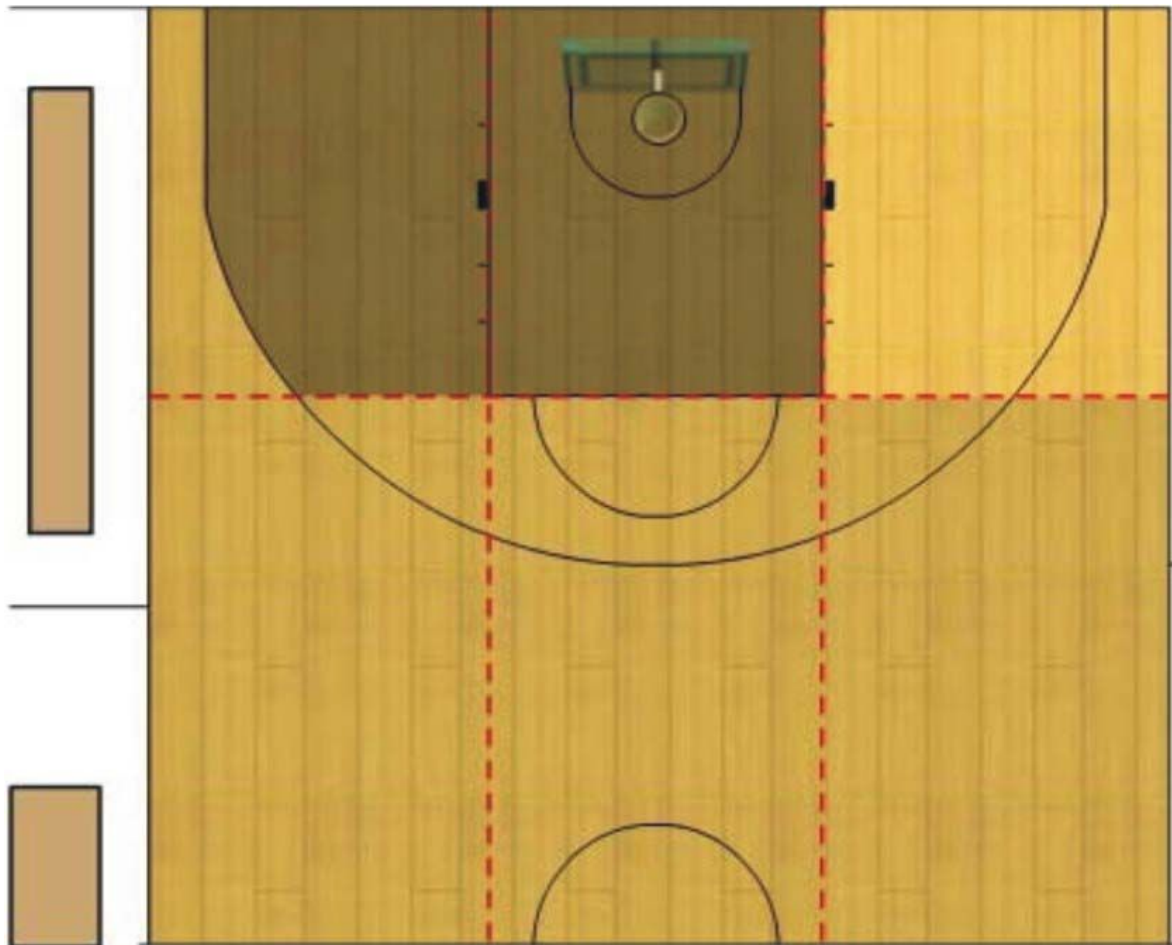

Διάγραμμα 40

Διάγραμμα 41

Θέση διαιτητού ουράς

Διάγραμμα 42

Ο διαιτητής ουράς είναι υπεύθυνος για την κάλυψη του παιχνιδιού πάνω στη μπάλα, όταν αυτή βρίσκεται στη σκιασμένη περιοχή του Διαγράμματος 42 (το σκουρόχρωμο σκιασμένο τμήμα υποδηλώνει την περιοχή, στην οποία η ως άνω ευθύνη μοιράζεται και στους δυο διαιτητές).

Στα πρωταρχικά καθήκοντα του διαιτητή ουράς περιλαμβάνονται:

1. Οι προσπάθειες για καλαθιές δύο και τριών πόντων, περιλαμβανομένης και της κρίσης για το αν έχει εκπνεύσει ο χρόνος στο τέλος μιας περιόδου ή μιας παράτασης ή έχει συμβεί μια παράβαση 24" δευτερολέπτων.
2. Παρεμβολή και παρέμβαση στην τροχιά της μπάλας.
3. Οι καταστάσεις, οι οποίες προκύπτουν από τα ριμπάουντ και ειδικότερα αυτές που γίνονται στην πλάτη των αντιπάλων.
4. Η περιοχή του low post, ειδικά στη weak side (στην περιοχή μακριά από τη μπάλα).
5. Τα σφάλματα μακριά από το διαιτητή κεφαλής.
6. Η παράβαση των βημάτων (ο διαιτητής ουράς έχει την καλύτερη οπτική γωνία).
7. Το ρολόι των 24" δευτερολέπτων.

Θυμήσου τις αρχές της μηχανικής

1. Ο διαιτητής ουράς **πρέπει** πάντα να κινείται, όταν η μπάλα κινείται.
2. Box-in, έχετε όλους τους παίκτες μεταξύ των δυο (2) διαιτητών.
3. Διείσδυση όταν η μπάλα διεισδύει κάτω από την προέκταση της γραμμής των ελευθέρων βολών σε σουτ, πάσα ή ντρίπλα.
4. **Ψάξτε για το διάστημα** (παράθυρο) μεταξύ των παικτών.

4.4 Ο διαιτητής ουράς - πρακτικές συμβουλές

1. Καθώς το παιχνίδι αναπτύσσεται προς τα εμπρός, μείνε ελαφρώς πίσω και προς τ' αριστερά της μπάλας (μερικές φορές και δεξιά) , σε απόσταση περίπου 3 με 5 μέτρα μακριά, αναζητώντας τα διαστήματα μεταξύ των παικτών. Αυτό θα σε βοηθήσει να διατηρείς μια ευρεία γωνία οράσεως του παιχνιδιού και να βελτιώνεις την κάλυψη του χώρου ευθύνης σου.
2. Είσαι υπεύθυνος για την πλάγια γραμμή στ' αριστερά σου, την κεντρική γραμμή (την πιθανότητα επιστροφής της μπάλας από το εμπρός στο πίσω γήπεδο) και το ρολόι των 24αρων δευτερολέπτων. Δώσε ιδιαίτερη προσοχή στο ρολόι των 24αρων δευτερολέπτων, κάθε φορά που η μπάλα βγαίνει εκτός ορίων.
3. Πληροφόρησε τις ομάδες για τον αριθμό των υπολειπομένων δευτερολέπτων για τη συμπλήρωση των οκτώ όταν η επιτιθέμενη ομάδα έχει λιγότερα από (8) δευτερόλεπτα στη διάθεσή της για να κινηθεί προς το εμπρός γήπεδο, μετά από επαναφορά από εκτός ορίων από το πίσω της γήπεδο.
4. **Όταν η μπάλα μεταφέρεται στην περιοχή, η οποία βρίσκεται μακριά στα δεξιά σου και ο ντριπλέρ φρουρείτε στενά, θα πρέπει να κινηθείς σε τόση απόσταση, όση σου είναι απαραίτητη για να καλύπτεις το παιχνίδι όπως πρέπει.** Κατόπιν επιστρέφεις στην κανονική θέση του διαιτητού ουράς, όσο η κατάσταση το επιτρέπει.
5. Είσαι πρωταρχικός υπεύθυνος για την πτήση της μπάλας σε όλες τις καταστάσεις που προκύπτουν από τις προσπάθειες για σουτ, συμπεριλαμβανομένου και της παρέμβασης και παρεμβολής στην τροχιά της μπάλας. Στις προσπάθειες για καλάθια τριών πόντων, παρακολούθα τα πόδια του σουτέρ, ειδικά όταν βρίσκεται κοντά στη γραμμή των 3 πόντων. Βεβαιώσου ότι βλέπεις ανάμεσα από τους παίκτες, προκειμένου να προσδιορίσεις την ευθύνη για οποιαδήποτε ενδεχόμενη σωματική επαφή.
6. **Οποτεδήποτε η μπάλα διεισδύει** προς την τελική γραμμή ή προς το καλάθι, μετά από σουτ, ντρίπλα ή πάσα, **θα πρέπει να διεισδύεις κι εσύ** (όχι όμως πέρα από την προέκταση της γραμμής των ελεύθερων βολών). Αυτό θα σου δώσει τη δυνατότητα να βοηθήσεις το συνάδελφο σου, ειδικότερα με τους παίκτες που έρχονται πάνω από τις πλάτες των αντιπάλων τους, με σκοπό να εξασφαλίσουν αντικανονικά ένα ριμπάουντ.
7. Κάθε φορά που η μπάλα μεταβιβάζεται ή ελευθερώνεται στη διάρκεια του σουτ, πριν κοιτάξεις τη μπάλα, παρακολούθα τις ενέργειες του αμυνόμενου παίκτη.
8. Όταν ο συνάδελφος σου ψάχνει για βοήθεια στις περιπτώσεις εξόδου της μπάλας εκτός ορίων, να είσαι προετοιμασμένος να τη δώσεις αμέσως. Καθιέρωσε τη μέθοδο επικοινωνίας, για τέτοιες περιπτώσεις στη διάρκεια της προ του αγώνος συζήτησης (pre game).
9. Στην αλλαγή σου από από διαιτητή ουράς σε διαιτητή κεφαλής, μη γυρνάς το κεφάλι σου μακριά από το παιχνίδι και μη κοιτάς στον αγωνιστικό χώρο, κράτησε τα μάτια σου εστιασμένα στο παιχνίδι και στους παίκτες, όλη την ώρα, κοιτάζοντας πάνω από τον ώμο σου.
10. Όταν είσαι υπεύθυνος για την κάλυψη του παιχνιδιού πάνω στη μπάλα, ειδικά σε όλες τις καταστάσεις «ένας εναντίον ενός», ψάξε για το κενό διάστημα μεταξύ των παικτών.

Πήγαινε όπου είναι ανάγκη να πάς προκειμένου να δεις αυτό που είναι ανάγκη να δεις.